

İSTANBUL NİŞANTAŞI ÜNİVERSİTESİ

FİKRİ VE SİNAİ MÜLKİYET HAKLARI YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM:

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç:

MADDE 1 – (1) Bu yönergenin amacı, üniversiteler bünyesinde gerçekleştirilen araştırma, geliştirme ve yenilik faaliyetlerinden doğan Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarının (FSMH) korunması, değerlendirilmesi, yönetimi, ticarileştirilmesi ve dağıtımına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam:

MADDE 2 – (1) Bu yönerge, üniversitelerde görev yapan akademik personel, idari personel ve öğrencilerin gerçekleştirdiği bilimsel ve yaratıcı faaliyetler sonucunda ortaya çıkan patent, faydalı model, marka, endüstriyel tasarım, yazılım, veri tabanları ve kanunda geçen benzeri fikri mülkiyet haklarının yönetimini kapsar.

Dayanak:

MADDE 3 – (1) Bu yönerge, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve ilgili diğer yasal düzenlemeler çerçevesinde hazırlanmıştır.

Tanımlar:

MADDE 4 – (1) Bu yönergede geçen;

Üniversite: İstanbul Nişantaşı Üniversitesi

Rektör: Üniversitenin rektörü,

İNÜ TTO: Üniversitenin Teknoloji Transfer Ofisi veya ilgili birimi,

FSMH: Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları, patent, faydalı model, marka, tasarım, telif hakları ve benzeri hakları ifade eder,

Akademik Personel: Üniversitede görev yapan öğretim üyeleri ve öğretim elemanları,

Öğrenci: Üniversitede kayıtlı olan lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencileri,

İdari Personel: Üniversitede idari görevlerde bulunan kişiler anlamına gelir.

Buluş: Teknik bir probleme çözüm getiren, yenilikçi ve özgün nitelikteki her türlü fikir, yöntem, süreç, cihaz veya ürün.

Buluş Bildiri Formu: Buluş sahibinin, gerçekleştirdiği buluşu resmi olarak bildirmek amacıyla doldurduğu ve ilgili kuruma veya kuruluşa sunduğu standart form.

Buluş Sahibi: Bir buluşu gerçekleştiren ve o buluş üzerinde fikri ve sınai haklara sahip olan kişi veya kişiler.

Çalışan: Özel hukuk sözleşmesi veya benzeri bir hukuki ilişki gereğince, başkasının hizmetinde olan ve bu hizmet ilişkisini işverenin gösterdiği belli bir işle ilgili olarak kişisel bir bağımlılık içinde ona karşı yerine getirmekle yükümlü olan kişiler ile kamu görevlilerini,

Çalışan Buluşu: Çalışanın, işini yerine getirirken veya işverenin deneyim ve çalışmalarından faydalanarak gerçekleştirdiği buluş.

EPO: European Patent Office (Avrupa Patent Ofisi) Avrupa ülkelerinde geçerli patent başvurularını kabul eden, değerlendiren ve patent tescil süreçlerini yöneten uluslararası kuruluş.

Fikri Sınai Mülkiyet: Patent, faydalı model, marka, tasarım ve telif hakları gibi fikri ve sınai hakların tümü.

Hizmet Buluşları: Çalışanın, iş sözleşmesi kapsamında verilen görevleri yerine getirirken veya işverenin bilgi birikimi ve altyapısından yararlanarak yaptığı buluşlar.

Serbest Buluşlar: Çalışanın, iş sözleşmesi kapsamı dışında, kendi kişisel bilgi ve becerileriyle, işverenin kaynaklarını kullanmadan gerçekleştirdiği buluşlar.

Sicil: Buluşlar, patentler ve ilgili fikri mülkiyet haklarının kayıt altına alındığı resmi kayıt sistemi veya defteri.

Tarifname: Patent başvurusu sırasında sunulan ve buluşun teknik özelliklerini, yeniliklerini ve uygulama alanlarını detaylı olarak açıklayan belge.

Ticarileşme: Bir buluşun veya fikri mülkiyet hakkının ekonomik değere dönüştürülmesi amacıyla pazara sunulması, lisanslanması veya satışı süreçleri.

İstemler: Patent başvurusunda yer alan ve buluşun korunmasını talep edilen teknik özelliklerini tanımlayan, patent korumasının kapsamını belirleyen bölümler.

Patent Vekili: Patent başvurularının hazırlanması, sunulması ve takibi süreçlerinde uzmanlaşmış, fikri ve sınai mülkiyet alanında yetkilendirilmiş profesyonel kişi.

PCT: Patent Cooperation Treaty (Patent İş Birliği Anlaşması)

İKİNCİ BÖLÜM:

FSMH Hak Sahipliği ve Tarafların Yükümlülükleri:

MADDE 5 – (1) Üniversite bünyesinde gerçekleştirilen araştırma ve geliştirme faaliyetleri sonucunda doğan FSMH hak sahipliği şu esaslara göre belirlenir:

- Üniversite Katkısı:** Üniversitenin mali, fiziksel, entelektüel veya teknik kaynaklarının kullanılmasıyla elde edilen buluşlar, tasarımlar ve diğer fikri eserler üzerinde üniversite hak sahibidir.
- Kişisel Çalışmalar:** Üniversite imkânları dışında tamamen kişisel çaba ve kaynaklarla gerçekleştirilen çalışmaların hak sahipliği ilgili akademik personel, öğrenci veya idari personele aittir.
- Ortak Çalışmalar:** Birden fazla kişi tarafından yürütülen çalışmalarda, hak sahipliği payları ortaklar arasında yapılan sözleşme ile belirlenir. Sözleşme yoksa, katkı oranlarına göre hak sahipliği belirlenir.

İstanbul Nişantaşı Üniversitesi'nin Hak ve Yükümlülükleri:

MADDE 6 – (1) Üniversite, FSMH'nin korunması, yönetimi ve ticarileştirilmesi süreçlerinde şunları yerine getirir:

- Akademik personel, öğrenci ve idari personel tarafından geliştirilen buluşların ticarileştirilmesi ve fikri mülkiyet haklarının korunması için gerekli başvuruları yapmak.
- FSMH başvurusu yapılan buluşların değerlendirilmesi ve korunması süreçlerini yürütmek.
- Fikri mülkiyet haklarından elde edilen gelirlerin adil bir şekilde paylaşılmasını sağlamak.
- FSMH ile ilgili farkındalık ve eğitim programları düzenlemek.

Çalışanların Yükümlülükleri:

MADDE 7 - (1) Çalışan ve öğrenciler, FSMH'nin korunması, yönetimi ve ticarileştirilmesi süreçlerinde “Çalışan Buluşlarına, Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlara Ve Kamu Destekli Projelerde Ortaya Çıkan Buluşlara Dair Yönetmelik hükümlerine de uymak şartıyla” şunları yerine getirir:

1. Hizmet buluşu 6769 Sayılı Kanun'da tanımlanmıştır. Çalışan bir hizmet buluşu yaptığında, bu buluşunu yazılı olarak ve geciktirmeksizin işverene bildirmekle yükümlüdür. Öğrenciler ve ücretsiz olarak belirli bir süreye bağlı olmaksızın hizmet gören stajyerler hakkında da çalışanlara ilişkin hükümler uygulanır. Çalışan, hizmet buluşunu, serbest buluş niteliği kazanmadığı sürece gizli tutmakla yükümlüdür. Çalışan, bildirim yükümlülüğünü yerine getirmemesi nedeniyle işveren aleyhine doğan zararlardan sorumludur. İşbu zararlar bildirim yapılmaması ve/veya geç yapılmasından dolayı meydana gelen kardan kaynaklı zararları da kapsar.
2. Üniversite çalışanlara ve öğrencilere buluşları için ödenecek bedel, buluştan elde edilen gelirin üçte birinden az olamaz. Ancak buluş konusunun kamu kurum veya kuruluşunun kendisi tarafından kullanılması hâlinde ödenecek bedel, bir defaya mahsus olmak üzere, bedelin ödendiği ay için çalışana ödenen net ücretin on katından fazla olamaz. Buluşun öğrenci veya stajyer tarafından gerçekleşmiş olması halinde hakediş ücreti üniversite yönetimi tarafından değerlendirilecektir.
3. Üniversite, hizmet buluşu ile ilgili olarak tam veya kısmi hak talep edebilir. Üniversite bu talebi, çalışan veya öğrencinin üniversitenin buluş bildirimi formunu doldurarak üniversiteye iletmesinden itibaren dört ay içinde yazılı olarak çalışana bildirmek zorundadır. Çalışana ve öğrenciye üniversite tarafından bildirim süresinde yapılmaması veya hak talebinde bulunulmadığına dair bildirim yapılması hâlinde, hizmet buluşu serbest buluş niteliği kazanır.
4. Üniversite, kendisine bildirimi yapılan hizmet buluşu için tam hak talebinde bulunmuşsa patent verilmesi amacıyla ilk başvuruyu Türk Patent ve Marka Kurumu ile yapmakla yükümlüdür. Ancak Üniversite değerlendirme kurulu serbest buluş kararı alma hakkına sahiptir.
5. Çalışan ve öğrenci, patent alınabilmesi için gerekli bilgileri tam ve eksiksiz olarak, bildirim formuyla birlikte Üniversiteye vermek ve bilgi ve belgeleri temini hususunda gerekli yardımı yapmakla yükümlüdür. Üniversite de hizmet buluşuna patent verilmesi için yaptığı başvuru ve eklerinin suretlerini çalışana ve öğrenciye vermek ve çalışanın ve öğrencinin talebi üzerine başvuru işlemleri sırasındaki gelişmeleri ona bildirmekle yükümlüdür.
6. İşbu Yönerge hükümleri, 6769 Sayılı SINAİ MÜLKİYET KANUNU hükümlerine binaen hazırlanmış olup, buluşlara ilişkin Yönerge'de hüküm bulunmaması halinde 6769 Sayılı SINAİ MÜLKİYET KANUNU hükümleri ve 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik hükümleri ve diğer bağlantılı yönetmelik hükümleri uygulanacaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

FSMH Başvuru ve Ticarileştirme Süreçleri

FSMH Başvuru Süreci:

MADDE 8 – (1) Üniversitede yapılan çalışmalar sonucunda elde edilen FSMH'lerin başvuru süreci şu şekildedir:

- Buluş sahibi, çalışmasını TTO'ya veya ilgili birime yazılı olarak bildirir.
- TTO, buluşun ticarileşme potansiyelini ve patentlenebilirliğini değerlendirdikten sonra, başvurunun yapılmasına veya yapılmamasına karar verir.
- FSMH başvurusu, TTO aracılığıyla ulusal ve/veya uluslararası kurumlara yapılır.

Ticarileştirme Süreci:

MADDE 9– (1) FSMH'nin ticarileştirilmesi için TTO'nun yürüttüğü süreçler şunlardır:

- Patent, faydalı model ve diğer hakların lisanslanması veya devri için uygun sanayi kuruluşları ile görüşmeler yapmak.
- FSMH'nin lisanslama veya satış anlaşmalarının müzakere ve yönetimini yürütmek.
- Ticarileştirme sürecinde elde edilen gelirlerin üniversite ve hak sahipleri arasında dağıtılmasını sağlamak.

Gelir Paylaşımı:

MADDE 10 – (1) FSMH'nin ticarileştirilmesinden elde edilen gelirlerin paylaşımı şu şekildedir:

- Brüt gelir %60 buluş sahibine, %10 TTO'ya, %30 üniversiteye aittir.
- FSMH ile ilgili özel anlaşmalar, gelir paylaşım oranlarını değiştirebilir.

Gizlilik Sözleşmesinin Hazırlanması ve Taraflarca İmzalanması:

MADDE 11 - (1)Taraflar işbu Sözleşme'nin imza edilmesinden önce ve sonra edindikleri birbirlerine ait tüm bilgileri, aksi açıkça belirtilmediği sürece, gizli bilgi olarak kabul edecek ve birbirlerinin gizli bilgilerine karşı en az kendi gizli bilgilerini muhafaza etmek için gösterdikleri özen ve titizlikle muamele edeceklerdir. Gizliliğe ilişkin hükümler sözleşmenin sona ermesinden sonra da geçerli olup, işbu hükme aykırılık halinde her türlü tazmin hakkı saklıdır.

1. İşbu Sözleşme'nin kendisinin ve işbu Sözleşme'nin ifasına ilişkin olarak mevcut ya da gelecekte ortaya çıkabilecek teknolojilerle oluşabilecek yöntemler dâhil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere; yazılı, sözlü, elektronik ya da diğer maddi biçimlerde Taraflar'ın birbirine açıklayacağı bilgi ("**Gizli Bilgi**") aşağıdakileri ve bunlarla sınırlı kalmamak üzere benzer bilgiyi içerir:
 - (i) Üç boyutlu model, teknik resim, malzeme ve proses (süreç) bilgisi, know-how (teknik bilgi), icat, fikri hakları koruma altına alınmış ya da korunmasına ilişkin resmi başvurusu yapılmış bilgi, numune ve prototip ile diğer tüm teknik ve endüstriyel nitelik taşıyan bilgi, teknoloji geliştirme, deneysel çalışma, gelişme, Ar-Ge çalışması, yönerge, yönetmelik, ticaret ve lisanslama ile ilişkili her türlü bilgi ile her türlü yazışma, doküman ve kayıtlar;
 - (ii) Ürün geliştirme planları, rekabet analizleri, iş ve finansal planlar veya tahminler, halka açık olmayan finansal bilgi, projeler, açıklanmamış ihale teklifleri, yeni ürün planları, sözleşmeler, müşteri bilgisi, müşteri ve çalışan listeleri, ticari sırlar, maliyet, fiyat ve sözleşme bilgisi, işletme, ticari ve pazarlama bilgisi ve satış planları, mali planlar, stratejiler ve tahminler gibi bilgi veya ticari faaliyetle ilgili bilgi ve belgeler;
 - (iii) Herhangi bir Taraf tarafından veya Taraflar'dan herhangi biri için üçüncü kişiler tarafından, geliştirilmiş veya lisansı alınmış tüm yazılımlar ve yazılım geliştirmenin çeşitli kademeleri ve bunların çıktıları, programın tüm unsurları, tüm multimedya unsurları, programın her türlü insan veya makina tarafından okunabilen formu, programın veya bilginin saklandığı, yazıldığı, tanımlandığı, her türlü diyagram, akış tabloları, tasarımlar, çizimler, özellikler, modellemeler, veriler, hata raporları, süreç, doküman format ve içerikleri;
 - (iv) Bilgisayarda okunabilir veya yorumlanabilir halde, herhangi bir formatta bulunan, veri kaydedici her türlü cihaz içerisinde muhafaza edilen veya yapılan görüşmelerde sağlanan, Taraflar'ın sözleşme müzakereleri ve/veya ifasıyla ilgili olarak diğer Taraf'a verdiği yazılı veya sözlü diğer tüm bilgi.
2. Gizli Bilgi ve Gizli Bilgi'yle alakalı diğer doküman ve materyaller, Taraflar tarafından güvenli bir yerde tutularak hırsızlığa, zarara uğramaya, kaybolmaya ve yetkisiz girişe (elektronik giriş ve bununla sınırlı kalmamak üzere diğer yetkisiz girişler) karşı korunur. Taraflar, Gizli Bilgi'yi ve Gizli Bilgi'yle alakalı doküman ve materyalleri, diğer doküman ve materyallerden ayrı bir yerde tutmakla yükümlüdür.

3. Taraflar, Gizli Bilgi'yi korumak için gerekli önlemleri alacak ve zorunlu hallerde ve/veya işbu Sözleşme'de sayılı diğer istisnai haller uyarınca öğrenmesi gereken kişiler hariç olmak üzere Gizli Bilgi'yi üçüncü kişilerle paylaşmayacaktır. Taraflar, çalışanlarını Gizli Bilgi'nin üçüncü kişilere aktarılmaması konusunda bilgilendirmek ve bu doğrultuda gerekli tüm önlemleri almakla yükümlüdür. Taraflar, bu kişilerce Gizli Bilgi'nin hiçbir surette paylaşılmayacağını, bu kişiler işten ayrılrsa veya Taraflar'ın bu kişilerle ilişkisi sona erse dahi bu sorumluluğunun devam edeceğini garanti ve taahhüt eder. Taraflar, diğer Taraf tarafından gönderilen Gizli Bilgi'yi korurken kendi gizli bilgisinin ifşa edilmemesi, yayınlanmaması ve dağıtılmaması hususunda gösterdiği özenden hiçbir şekilde daha az olmamak kaydıyla özen gösterecektir.
- a. Taraflar, gönderilen Gizli Bilgi'yi, Sözleşme'nin gerektirdiği haller dışında; orijinal hali dışında hiçbir elektronik formata dönüştürmeyecek, başka yere aktarmayacak, yayınlamayacak, çoğaltmayacak veya kaydetmeyecektir.
- b. Taraflar, diğer Taraf'ın yazılı izni olmadan Gizli Bilgi'yi kişisel çıkarları için kullanamaz, yayınlamaz, kopyalayamaz, üçüncü kişilere açıklayamaz veya üçüncü kişilere Gizli Bilgi'yi kendi çıkarları adına kullanmak üzere izin veremez.
- c. Taraflar, işbu Sözleşme ve üçüncü kişilerle gerçekleştirilecek çalışma ve projeler için yapılan tüm işlemlerde (projeler, raporlar, dosyalama, arşivleme, e-posta, toplantı konuşmaları ve tutanakları vb.) Gizli Bilgi'yi koruma yükümlülüğü altındadır.
- d. Taraflar, Gizli Bilgi'yi yalnızca Sözleşme konusuna uygun olarak kullanabilecek olup, başkaca hiçbir amaç için kullanamayacaktır.
- e. Taraflar, (i) kendisine verilen Gizli Bilgi'nin yalnızca Sözleşme'nin amacına uygun olarak kullanılacağını, başka hiçbir nedenle ve amaçla kullanılmayacağını; (ii) Gizli Bilgi'nin diğer Taraf ile rekabet etmek amacıyla kullanılmayacağını ve (iii) Gizli Bilgi'yi diğer Taraf'ın önceden yazılı izni olmaksızın üçüncü kişilere hiçbir koşul ve şart altında ifşa etmeyeceğini kabul, beyan ve taahhüt eder.
- f. Mevzuat, verilmiş olan bir mahkeme kararı veya idari emir gereğince kanunen açıkça yetkili kılınmış mercilere açıklanması gereken bilgi işbu Sözleşme tahtında Gizli Bilgi olarak muamele görmeyecek ve gereğince ilgililere açıklanabilecektir. Taraflar, bu kapsamda ifşa etmek durumunda kaldığı bilginin ifşaatı ile ilgili olarak, ilgili mevzuat izin verdiği ölçüde ve sürece, diğer Taraf'ı ifşaatın yapılmasından önce yazılı olarak bilgilendireceğini kabul, beyan ve taahhüt eder. Taraflar, mahkeme kararı ve idari emir gereğince kanunen açıkça yetkili kılınmış mercilere açıklanması gereken Gizli Bilgi'nin

sadece bilinmesi gereken kısmını paylaşacak, Taraflar'ın konuyla ilgisi olmayan kısımları koruma yükümlülüğü devam edecektir.

g. İşbu Sözleşme sona erse dahi, gizlilik hükümleri Sözleşme'nin sona erme tarihinden itibaren süresiz olarak yürürlükte kalmaya devam edecektir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM:

Fikri Hakların Korunması ve İhlaller, Fikri Hakların Korunması:

MADDE 12 – (1) Üniversite, FSMH'nin ihlal edilmesini önlemek için gerekli hukuki ve idari önlemleri alır.

MADDE 13 - (1) Fikri mülkiyet ihlallerine ilişkin başvurular, TTO aracılığıyla değerlendirilir ve yasal süreçler başlatılır.

Fikri Hakların İhlali Durumunda Sorumluluklar:

MADDE 14 – (1) FSMH'nin ihlali durumunda, ilgili kişi veya kurumlara karşı hukuki sorumluluk üniversiteye ve buluş sahibine aittir. TTO, ihlale karşı dava açma ve hakların korunması süreçlerinde gerekli hukuki desteği sağlar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlük:

MADDE 15 – (1) Bu yönerge, İstanbul Nişantaşı Üniversitesi Senatosu tarafından onaylandıktan sonra yürürlüğe girer.

Yürütme:

Madde 16 – (1) Bu yönerge hükümlerini İstanbul Nişantaşı Üniversitesi Rektörü yürütür.